

Diákhitellel a költségtérítés ellen

Nem támogatják a második diplomát!

Az állam azért vonta meg a második szak támogatását, hogy az első diplomájához mindenki tandíjmenetesen juthasson hozzá. Ugyanis az a költségvetési keret, amelyet a felsőoktatásban tanuló hallgatókra tud szánni, jóval az igények alatt marad, így az állam nem tudja támogatni a második harmadik szakokat. Amíg, az 1996-os tandíjat bevezető kormányrendelet előtt, a hallgatók szinte korlátlanul vehettek fel szakokat, addig ma már ezekért fizetni kell. A költségtérítést, a jövőben bevezetésre kerülő diákhitel rendszere egyensúlyozhatja.

A költségtérítés összegének meghatározása intézményi hatáskör. A karok, tanszékeként a képzési normatívát figyelembe véve határozzák meg a költségtérítés összegét, ezért az szakonként változó. A JATÉ-n átlagosan 60-80 ezer forint között mozog. Az állam általában két tanári szakot támogat, a nem tanári, illetve a „pluszban” felvett bármilyen más szakért már fizetni kell.

A JGYTF-en szintén csak két szak elvégzését támogatják. Az 1999-es tanévtől kezdődően már nem csak a végzett, hanem a nappali tagozatos hallgatóknak is fizetniük kell a felvett harmadik, ún. „C” szakért. A költségtérítés összege itt a képzési normatíva 25%-a, ami a főiskolán átlagosan tizenhárom és harmincezer forint között mozog, egy-két kivétellel.

A SZOTÉ-n is fizetniük kell azoknak a hallgatóknak, akik az alapszakjuk mellé egy másikat is választanak, de ez az orvosi egyetemen elég ritka jelenségnek számít.

Egy, a felsőoktatásban tanuló fiatal megélhetési költségei így is elég

magasak. A több gyermekes családok számára, a legtöbb esetben, már nehezen előteremthetőek. Az esetleges költségtérítés fizetése pedig szinte lehetetlenné teszi a felsőfokú diploma megszerzését.

Ezen a helyzeten hivatott változtatni a diákhitel bevezetése. A rendszer lényege, hogy a felvételt nyert hallgató eldöntheti, hogy a hétezer forintos állami normatívát választja, vagy felveszi a havi 21-25 ezer forintos diákhitelt, ami a megélhetési költségeken kívül, az esetleges költségtérítés összegét is fedezi. A hitel törlesztésére a tanulmányok elvégzése után kerül sor, a havi jövedelem 5%-nak levonásával.

A rendszer előnye, hogy tehermentesíti a családokat a továbbtanulás költségei alól, valamint a diploma megszerzése a kedvezőtlen szociális helyzetűek számára is elérhetővé válik. A hallgatónak egyetemi, főiskolai évei alatt nem kell munkát vállalnia, s anyagi biztonságban, teljesen tanulmányaira koncentrálhat.

A kérdés csupán az, hogy a munkaerő-piaci túlképzésben részt vevő, és a jövedelmi skálán alacsony jövedelműként nyilvántartott szakmát tanuló diákok – mint például a tanár szakos hallgatók – számára megéri-e a diákhitelt igénybe venni. Hiszen előfordulhat, hogy a fizetésük 5%-át érintő törlesztést (ha egyáltalán találnak munkát azon a pályán), akár nyugdíjas korukig fizetniük kell. A jelenlegi elhelyezkedési viszonyokat figyelembe véve, a jogi, közgazdasági és az informatikus-képzés a leginkább kifizetődő és keresett.

A bevezetés előtt álló diákhitelben még az sem biztosított, hogy a több évig igénybe vett hitel inflációkövető lesz-e, valamint a visszafizetés során nem növelik a kamatot? Ezen „apróságok” biztosítása után azonban a diákhitel jó lehetőség arra, hogy a hallgatók saját maguk tudják finanszírozni tanuló éveiket, és egy biztos anyagi háttérrel maguk mögött tudva folytathatják tanulmányaikat.

Görög Zsolt

